

ПРАЗНИЧЕН КАЛЕНДАР НА БЪЛГАРЧЕТО

ПАРНАС

**ПРАЗНИЧЕН КАЛЕНДАР НА
БЪЛГАРЧЕТО
БЪЛГАРСКИТЕ ПРАЗНИЦИ И
ОБИЧАИ В СТИХОВЕ И
КАРТИНКИ**

chitanka.info

ЙОРДАН СТУБЕЛ ХЕЙ, ДРУГАРИ...

*Хей, другари
сурвакари!
Хей, юнаци
със калпаци!*

*Дрян е цъфнал на поляна
с чудно хубава премяна:
всяка клонка позлатена,
всяка пъпка посребрена
с бял варак и мразовина.
Сурва, весела година!...*

*Едро жито по хамбари,
тлъсти агнета в кошари,
руйно вино по мазите,
мед и восък по пчелите,
пълна къща със имане —
мир и обич да настане,
да живеят като братя
всички хора по земята,
че земята е градина...
Сурва, весела година,
до година, до амина...*

ЛЮБОМИР БОБЕВСКИ

СУРВА ГОДИНА

*Сурва, сурва ви година,
пълна къща със коприна.*

*мед и масло, вино руйно,
на овчари стадо буйно.*

*Клас на нива да налее,
плод в градина да узрее...*

*Сурва, сурва ви година,
да е здрава... до амина!*

ЦАНКО ЦЕРКОВСКИ СУРВА ГОДИНА

*Сурва, сурва
година!
Давай, татко
гърбина!*

*Дай, пак аз
с меден глас
ще попея,
ще разсмея
всички вас.*

*А пък ти
извади
и с пара̀
ме дари.*

*Сурва, сурва
година!
Давай, татко
гърбина!*

СТИЛИЯН ЧИЛИНГИРОВ

СТИГА СНЯГ

*Кукуригу, кудкудяк!
Вредом бял покрива сняг.*

*А пък цялото небе
вчера толкоз ясно бе!*

*Но в едничка само ноц
той натрупа, трупа оц.*

*Как ще ровим ний сега
за храница под снега!*

*Ех, да пада просо, ръж
на седмицата веднъж!*

*Кукуригу, кудкудяк!
Дядо боже стига сняг!*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА

НОВА ГОДИНА

*С червените ботушки
потропва Дядо Мраз...
— Дечица-веселушки,
шейната спрях пред вас!*

*Във коша надзърнете:
какво ли няма там? —
Палячовци, мечета,
маймунки, барабан...*

*За Елка нося книга,
за Спас — акордеон,
а Петльо кукурига:
— Пък аз съм за Антон!*

*Подаръци ще има
за всички от сърце!
За Новата година
да люшнем ний хорце!*

ЕЛИН ПЕЛИН ВРАБЧЕТО ЗИМЕ

*Сняг се сипе на парцали,
бучи буря, свирят хали,
а отвън се чуї врабчето
как се моли на детето.
И кой знае му езика,
той разбрал би що му вика:
— Джив, джив, джив!
Аз бях весел и игрив
и трошици си събирах.
Но земята в сняг потъна.
Бучи буря и фъртуна,
а аз гладно чуруликам
и хорската милост викам.
— Джив, джив, джив!
Да си жив, да си жив —
ако имаш ти душица,
хвърли ми една трошица.*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ЗА НОВА ГОДИНА

*Честита ви Нова година, дечица,
честита за нас нека бъде!
Над вашите мънички светли главици
Бог радост без край да отсъди!*

*Вас чакат подаръци, сладки, играчки,
елхи с разноцветни свещички,
накичени с шарени книжки сурвачки,
и с орехи пълни торбички.*

*Бъдете безгрижни, доволни и свежи,
по цял ден играйте на воля,
и нивга сълза ваший взор да не мрежи
на Бога се майка ни моли.*

*Край вас тя неволи и грижи забравя,
очаква последна утеха,
и второ детинство чрез вас преживява,
и спомня си родната стряха, —*

*когато и тя като вас бе невинна
във своите игри и закачки,
и трепетно чакаше Нова година
за нови и чудни играчки.*

*Сега за себе си нищо не иска.
Пред вас своите радости спира,
и всяка надежда — далечна и близка
във вашите очички намира.*

*Честита, честита ви Нова година,
дечица безгрижно-игриви, —
от тази, която си вече отмина,
да бъде тя триж по-честита!*

РАН БОСИЛЕК МАЛЪК СЕЧКО

*Малък Сечко юначина —
сняг натрупа два аршина.
Страх какво е той не знае —
с ветровете си играе.
И на Слънчо светозлати
Малък Сечко стар познат е.
Щом се пролетта задава,
той от Слънчо пръв узнава.
И доде се Марта сети,
той помита снеговете.
Бърза с първото кокиче
първи той да се накичи.*

АСЕН БОСЕВ

ФЕВРУАРИ

Февруари-ари,
с тебе сме другари —
бодри и сърцати,
всекиму познати.

Ти от рано-рано,
викаш: „Хайде, Ваньо,
чака стръмнината,
грабвай си шейната!“

А тогава-ава
мама шал ми дава,
за да не изстина
в снежната пъртина.

По пързалки-алки
съм с децата малки.
Спускаме се, пеем,
по снега лудеем.

Ти ръцете-ете
ни студии и двете,
щипеш ни страните
и червиш ушите.

Но това ни прави
пъргави и здрави.
Февруари-ари,
с тебе сме другари!

СТОЯН ДРИНОВ МАЙСТОР СЛАВЕН

*Малък Сечко,
майстор славен,
с майсторлъка
си прославен;
сутрин седне,
па не става —
шие, кърпи,
прекроява!
Взел кожуха
на земята,
па го реже
и премята.
Реже, реже,
после шие
и под него
пак се скрие,
ту я цяла
разсъблича,
ту отново
я облича.
Денем, нощем
няма мира,
все работи,
все не спира!*

СТОЯН ДРИНОВ ВЕСЕЛА ПЪРЗАЛКА

*Падай, снежно,
колко щеш
няма, няма
нас да спреш!*

*Ще летиме
ний до мрак,
че ледът е
още як!*

*Мръкне ли се —
ех, тогаз
ще се върнем
пак у нас.*

*Ще ни срещант
там със чай,
я с гълчава,
я... кой знай!*

НИКОЛАЙ ЗИДАРОВ

ЗАРЕЗАН

*Свети в меката зима
февруарският дрян;
и лозницата има
празник свой — Зарезан.
Над лозарите скрежът
от огньове сълзи.
Идват те да подрежат
и асми, и лози.
Режат, вдигат — „наздраве!“ —
пълни бъклицы те:
по лозниците прави
грозд до грозд да расте.
От надежда опити,
режат пръчки и здрач.
В смях заплакват лозите
и се смеят през плач.
Слушат: ножица щъка,
шушне в огъня скреж
и трептят не от мъка,
а от майчин копнеж...
Свети в меката зима
февруарският дрян;
и лозницата има
празник свой — Зарезан.*

ДОРА ГАБЕ ЗАГОВЕЗНИ

*Седнаха децата
всички на софрата
до мама, до татко,
да си хапнат сладко
бобена чорбица,
рибник и халвица.*

*Със молитви баба
ще начупи хляба,
ще прости на всички,
големи, мънички,
на свои, и гости —
да са леки пости!*

НИКОЛАЙ ЗИДАРОВ

КУКЕРИ

*Хей, кукурякът
сбира пчелите.
Кукери чакат
в хълмите скрити.*

*С клоните бели
трепва филизът.
В миг пощурели
кукери слизат.*

*Звън, чакан вече,
в чанове впримчен,
еква далече
с гърмол пиринчен.*

*Свири кларнетът.
Огън див бляска.
В тъмното светят
маска до маска.*

*Кукер за вести
порти удари.
Носят невести
китки и дари.*

*Земен лъч блесне,
връща го сводът.
С обредни песни
кукери бродят.*

ЕЛИН ПЕЛИН МЪРЗЕЛИВ, НО ДОСЕТЛИВ

Една майка често придумвала малкия си син да става рано, защото — който рано става, бива късметлия.

Една сутрин пред изгрев слънце той сладко спял, а майка му стояла над него и думала:

— И-и, синко, стани да видиш колко е мило, колко е хубаво слънчицето, като изгрява! Стани да видиш как птици и хора бързат по своята работа! Стани и ще бъдеш късметлия. Чичовият ти син стана рано и намери пълна кесия с пари...

— Намерил я зер, защото друг е станал по-рано, та я е загубил — проговорил сънльо и пак заспал.

ЦАНКО ЦЕРКОВСКИ КОНЧЕТО МИ

*Имам конче
вихрогонче.
Златна грива
си извива,
през полята
се премята,
мен отнася,
и донася.
Прах се вдига,
дето мине,
не се стига
със години.*

АСЕН БОСЕВ ПЕСЕН ЗА АПОСТОЛА

*Над Родината издига
стан хайдушкият Балкан —
неговия ръст достига
Левски — дивен великан!*

*Левски — верен вожд народен,
смел Апостол и храбрец,
предан, чист и благороден,
за правдив живот борец.*

*Той с потайни комитети
вред родината покрил,
в тези комитети светил —
лъч Апостола им бил.*

*А османските потери,
като кучетата зли,
душили да го намерят
с тъмни помисли-стрели.*

*Левски с тях се разминавал —
тук търговец, там овчар.
Тук с чалма ефенди ставал,
там с кобила — въглищар.*

*Със соколов поглед виждал,
крачел със сърце на лъв.
Свободата ни съзиждал —
сред опасностите — пръв.*

*На бесило бил обесен.
Но безсилен бил врагът.
Възвишил се е до песен
Левски в стръмния си път.*

БАБА МАРТА ВЗЕМА НАЗАЕМ ТРИ ДНИ ОТ МАЛЪК СЕЧКО БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПРИКАЗКА

Една жена подкарала козите си да ги пасе в гората, защото сметнала, че е дошла пролетта. Видели я останалите селяни и рекли:

— Къде си тръгнала, мари жено. Сега е Марта, рано е още.

— Аз жена и Марта жена — отвърнала жената и продължила.

Чула Марта, разлютила се. Помолила Малък Сечко: „Братко, дай ми три дни от твоите назаем!“

Дал ѝ Малък Сечко три дни. Марта се разфучала, задухала, посипала сняг и измразила всичко. Три дни не престанала, а на онази жена замръзнала и кобилицата, и козите, и самата тя станала на камък.

Сега в гората има такъв камък, викат му Баба. Отзад тече вода, ала хората от смях не могат да пият.

ЦВЕТАН АНГЕЛОВ
МАРТЕНИЧКА ЗА КОТЕ

*— Коте, коте — рече вчера
братчето с въздишка, —
откъде да ти намеря
мартеница с мишка?*

АТАНАС ДУШКОВ МАРТЕНИЧКИ

*На зелената морава
Баба Марта днес раздава
мартенички, мартенички
за големи и мънички.*

*Щом дочуха новината,
в миг дойдоха от гората
Кумчо Вълчо със Лисана,
Заю Баю и Мецана.*

*Катеричката добричка,
веселата кукувичка,
дългоухото магаре —
всичките отбор другари.*

*А когато на редици
долетяха всички птици,
със своите хубави премени
те ги срещнаха засмени.*

*И на всички, и на всички
подариха мартенички.*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА МАРТЕНИЧКА

*Тази пъстра мартеничка
баба ми я върза —
за да съм кат лястовичка
пъргава и бърза.*

*Както тя е от коприна
бяла и червена,
да съм цялата година
бяла и червена.*

*Лястовичка като видя
или щъркел — бърже
при трендафила да ида
да му я завържа.*

*И да стана аз тогава
хубава, голяма,
весела, засмяна, здрава,
също като мама.*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА

РУМЯНКА

*Седнала е Румянка
със очички засмени
на слънчева полянка!
С мартенички червени
и цъфнало кокиче
плитките си закичи —
леле, че ѝ прилича!*

ЙОРДАН СТУБЕЛ БАБА МАРТА БЪРЗАЛА

*Баба Марта бързала,
мартенички вързала:
морави, зелени,
бели и червени.*

*Първом на гората —
да листят листата.
И да дойдат всичките:
щъркелите, птичките,
първият певец,
Косер хубавец.*

*После на градините —
да цъфтят гиргините
и латинки алени,
и божури шарени.
Ябълки да зреят,
круши да жълтеят.*

*А пък на дечицата
върза на ръчицата
мартеници чудни
със ресни червени.
да са ранобудни,
да растат засмени.*

АНАСТАС СТОЯНОВ

ТРЕТИ МАРТ

*Трети март! Трети март!
Чакан празник, свята дата.
Трети март! Трети март!
Ден рожден на свободата.*

*Спомня си Балкана пак
за огньовете хайдушки
и за славните братушки,
тръгнали от Волга чак,
с богатырските си пушки
да прогонят злия враг.*

*Трети март! Трети март!
В мир народът ни добрува.
Трети март! Трети март!
Днес България празнува.*

КОНСТАНТИН ВЕЛИЧКОВ

МАЙКА

*Откога ни е родила
без умора, всеки час,
денем-нощем майка мила
треперяла е въз нас.*

*Тя с млеко ни е кърмила,
пяла ни е да заспим,
първа тя ни е учила
сладки думи да мълвим.*

*Колко ноци не е спала,
кога болни сме били!
Колко често е плакала
бог към нази да смили!*

*С какви скърби тя посреща
всяка наша тегоба!
Каква радост тя усеща,
щом за нази чуй хвалба!*

*Толкоз мъки е теглила
и награда тя не ще;
едно иска майка мила:
да я любим от сърце.*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ТИ, МАЙКО

*Ти живота си ни дала
и от първия ни час
в люлката си ни люляла
и си бдяла върху нас.*

*В твоята прегръдка топла
раснахме из ден във ден,
всеки детски плач и вопъл
спираше там усмирен.*

*Ти като орлица мощна
с майчиното си крило
без почивка, денонощно
пазиш ни и днес от зло.*

*За да бъдем ние здрави,
силни, пъргави, добри,
ти умората забрави,
ти се с грижите бори.*

*Да сме предани другари,
синове и дъщери,
да обичаме България —
туй в сърцата ни дари.*

*Затова със обич вечна,
майко, ний ще те дарим
и горещо, и сърдечно
днеска ти благодарим.*

АСЕН БОСЕВ

БЛАГОДАРЯ ТИ, МАМО

*Благодаря ти, мамо,
за твоя топъл скут,
за майчиното рамо,
за майчиния труд.*

*Благодаря ти още
за яския ми ден,
за грижите ти нощем,
когато бдиш над мен.*

*За нежната закрила,
за кроткия ти глас,
за всичко, майко мила,
благодаря ти аз!*

ИВАН ВАЗОВ

ПЕСЕНТА НА СИНЧЕЦА

*Малко цвете съм в полето,
аз съм синия синчец,
любя въздуха, небето,
кича полския венец.*

*Кат небето се синея,
ако ситно и да съм,
с мойта хубост хубавая
всяка нива, слог и хълм.*

*Аз съм синчец, аз съм радост,
бодил по мен не расте,
аз съм просто, като радост.
Аз съм мило, кат дете.*

*Бог самичък ме посея
и поля ме да раста,
на свобода аз живея,
на простора си цъфтя.*

*Малко цвете съм в полето,
аз съм синия синчец,
любя въздуха, небето,
кича полския венец.*

1882, Хисар

ДОРА ГАБЕ МАМА

Най-сладката дума на света е мама! Най-хубавата майка на света е моята!

Аз не мога без мама и мама не може без мене. Мама ме варди от всичките страшни неща. Тя ме държи за ръчичката, когато отиваме в детската градина. Аз не бива да отивам самичка, защото мога да се загубя. Тогава може да ме смачка кола или да ме ухапе куче. А когато се загубя, ще остана без майка и мама ще остане без дете. Колко е страшно това!

Днес е неделя. Мама не отива на работа. Затова сме в парка. Тук е зелено, зелено и пъстро. Има много цветя и много деца. Мама седи на пейката и си почива. Аз си играя на пясъка с децата. Ние правим мост.

Мама ме погледна и лицето ѝ стана засмяно. И цветята станаха засмени. И целият свят се засмя. Колко е хубава мама, когато се засмее. И аз съм засмяна. Също като мама!

ДОРА ГАБЕ МАМА

*Дето си от всички най-добра,
дето те от всичко най-обичам,
научи ме как да те наричам,
научи ме как да избира
най-хубавото, най-чудесно име
и да ти го казвам научи ме!*

*Че за тебе думи не намирам,
а сърцето ми до днес побира
таз една-едничка дума само:
„Мамо мила, скъпа моя мамо!“*

ЛЕДА МИЛЕВА НА МАМА

*Задето песни си ми пяла,
край мене ден и ноц си бдяла
и ме научи да се трудя
и рано-рано да се будя,
а в нашата родина свята
да пазя вярно свободата —*

три думи ще ти кажа само:

— *Благодаря, обична мамо!*

ВАСИЛ ПОПОВИЧ КУКУВИЦА

*Кукувица кука
на зелена бука:
Горо ле зелена,
Водо ле студена.
Кога слънце грее,
всичко ти се смее,
есен ли завее,
твоят лист жълтее.
— Лете ми е харно,
зиме пък кахърно:
сърцето ми плаче
като на сираче.*

СТОЯН ДРИНОВ ЛЯСТОВИЦА

*Аз съм, аз съм,
погледни ме,
като лани
посрещни ме.*

*Дълга пътя
съм вървяла
и от път
съм отмаляла.*

*Ала нося
дар чудесен:
мила пролет,
сладка песен.*

ОПАШАТА ПРИКАЗКА

БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПРИКАЗКА

Нарамих си веднъж пушката и тръгнах на лов. Вървах, вървах, стигнах една го-о-оляма гора — три дървета повалени, едното без връх. На върха на това дърво видях един сляп гълъб. Премерих се — уцелих го. После го оскубах, сложих го в торбата и тръгнах пак. Вървах, вървах, стигнах едно го-о-олямо село с три къщи — две съборени, едната без врата. В нея сварих гълъба и го изядох. Ядох, ядох, че като се надух — като връв. Не можах да изляза през вратата, ами се промъкнах през ключалката. Вън ме чакаше кучето ми. И тъй като не можех да вървя, хванах се опашката му да ме влечи, обаче тя стана дълга, дълга като мустаците ми.

Който ще — да вярва.

ДОРА ГАБЕ ЛАЗАРКИ ПЕСНИ

I

*Лазарчице — китчице,
тропни дважди за мене,
да ни станат китчици
двете бузки червени!*

*Лазарчице — китчице,
тропни дважди за кака,
да ѝ дойдат сватове,
мама да ги дочака!*

*Лазарчице — китчице,
тропни трижди за мама,
да ме гледа весело
като расна голяма!*

II

*Изпрати ме кака
лазарка да ходя,
с китчица на чело,
да съм първа в село,
с новата премяна,
да съм все засмяна,
да пея за всички,
големи, мънички,
в кошника да собирам
яйчица за дари,*

*мама да ги вапса,
кака да ги шару...*

ЛАЛЕНЦЕ СЕ ЛЮЛЕЕ...
БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПЕСЕН

*Лаленце се люлее
У зелено ливаде.
Не е било лаленце
Но е било детенце.
Шити поли развява.
Лицето му трендафил.
Очите му звездички.*

ПАУН ЛЕТИ ВИСОКО БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПЕСЕН

*Паун лети високо,
крила държи широко,
пауница до него:
— „Стой, почакай, пауне,
да ми дадеш ключове,
да отключим сандъци,
да даруваме лазарки
по две, по три ябълки.“*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ЛАЗАРСКА ПЕСЕН

На Румен Цанев

*Лазар лазарува,
Лазар весел ходи
и девойка води.
Всяка мома пее
и по-ясно дума
на трева и шума:*

*„Цветница е утре,
път ни отворете
между синьо цвете,
китка да увием
и венци зелени
за моми, ергени.*

*И във всяка къща
да цъфти градина,
явор и калина,
между тях Гергьовден
да навърже люлки
за деца и булки.“*

РАН БОСИЛЕК

ЦВЕТНИЦА

*Тя е мъничка царица,
златокоса, светлолика.
Сред цветята тя живее,
на лаленце се люлее,
в светъл празник рано пее:
„Хайде, ставайте, дечица!
И от клончета върбица
колелца си изплетете,
на дъсчица ги сложете,
и в реката ги хвърлете.
Туй, що тръгне най-напред
носи най-голям късмет.
На когото то се случи,
ще се радва от сърце!
На Великден ще получи
най-голямото яйце!“*

ИВАН ЦАНЕВ

ЦВЕТНИЦА

*На дядо — жълти минзухари,
да си ги има за другари.
На баба — стръкче от иглика,
за да са лика и прилика.
На мама — тези три кокичета,
че тя си има три момичета.
Така за всекиго — накратко,
накрая идва ред на татко.
Понеже той си няма син —
ще му е син синчецът син!*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ВРЪБНИЦА

*Набраха китки зелени
с росица росна росени,
набраха млада върбица —
венци да вият дечица.*

*Па всяха къща дариха
и пътя с шума покриха,
да бъде чисто пред храма,
прашинка утре да няма.*

*Нали на свята ослица
Христос ще мине, дечица,
на клонка жълта и бяла
затуй е птичка запяла.*

*Затуй е роса росила
и всичко, всичко измила,
затуй са клони и листи
от рано ясни и чисти.*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ВЕЛИКДЕНЧЕ

*Великденче цвят люлее,
Зайо-байо му се смее
и му дума на закачка,
че е цвете за играчка.
— Сестро, кой те боядиса,
тъй червено те изписа?
Че кога джуджето свари,
та за присмех те нашари?
Пък отгоре цвят люлееш
и се гордо червенееш.
Не те бива, малко цвете,
ни за пролет, ни за лете...*

*А великденчето клето,
нажалено сред полето,
цвят към слънцето отвори
и на Зайо отговори:
— На Великден съм родено,
затова съм най-червено.
Затова ме тъй наричат
и децата ме обичат.*

ДРАГО ПОПОВ ВЕЛИКДЕН

*Зададе се Великден
през полята зелените.
Гледай радост невидена
по лицата засмените.*

*Майки месят краваите,
моми стягат премяните.
Щом мръкне, да знаете,
ще забият камбаните.*

*И ще пеят сред нощите
песни чудни, нечувани.
Хайде, палете свещите,
цели пости сънувани!*

*Да посрещнем Великдена
със яйцата червените;
с радост чиста невидена —
във сърцата засмените!*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ВЕЛИКДЕНСКИ ПОМАГАЧИ

*Станаха рано децата
да боядисват яйцата.
Мама боите размива,
всекиму в канче налива.*

*Любка червената иска,
Пешко за синята писка.
Гого се вдига на пръсти,
жълтата грабна чевръсто.
Най-подир за Лиляна
само зелена остана.*

*Мама им сложи яйцата
и посъветва децата:
— Умни и мирни бъдете,
дрехите чисти пазете!*

*Но щом тя навънка излезе,
дяволът сякаш че влезе:
Пешко катурна боята
право на Любка в полата.
Тя запищя и с яйцето
шибна го силно в лицето.*

*Гого при тях се завтече,
но си белята навлече —
двамата, кой където свари
нему яда си стовари.*

*Бутнаха маси, столове,
цапаха бузи, носове,
викна да плаче Лиляна,
цяло в зелено заляна...*

*Мама отвори вратата
и що да види горката:
изпотрошени яйцата,
вапсани цели децата!*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ВЕЛИКДЕНСКА НОЩ

*С бял цвят дърветата покрити
и цъфнали цветя в лехите.*

*Полъхва лек и ароматен
ветрец априлски над земята.*

*Нощта е тиха, топла, ясна —
това е пролетта прекрасна!*

*В небето хиляди звездици,
край храма хиляди свецици.*

*И храмът цял блести и свети
и пълнен е с народ несметен.*

*Великденска нощ богомолна!
Душа радостна и волна*

*забравя грижи и умора
и вдига се в небето горе,*

*където Бог всеблаг царува
и всекиму добро дарува,*

*и в хор камбанен звън и песен
кънтят, звънят — Христос възкресе!*

ДОРА ГАБЕ ВЕЛИКДЕН

Чук, чук, яйчице,
имаш ли си сърчице?
Знаеш ли какво е то,
нови дрехи и палто?
Вижда ли ме целий ден
как си ходя пременен?
Чук, чук, яйчице,
ако имаш сърчице,
да му кажеш, нека знай:
днеска цял ден се играй,
а тез шарени яйца
са за всичките деца.
Чук, чук, яйчице,
със сварено сърчице,
чуло ли си блага вест:
Бог Исус възкръсна днес!

РАН БОСИЛЕК ВЕЛИКДЕНСКА СВЕЩИЦА

*Свети, свети,
свещице!
Закривай я
ръчице!*

*Спри вятърко,
спри не вей
и пламъка
не люлей!*

*И ти, дъждец,
не роси —
свещицата
не гаси!*

*В къщи ще я
занеса
и на баба
поднеса:*

*— Бабо, Христос Возкресе!
Светла радост донесе!*

НИКОЛА РАКИТИН

ВЕЛИКДЕН

*Разискрен ден над малкий град
раздига белите завеси.
Камбани празнични звънят,
и сякаш ангели вестят:
Христос възкресе!*

*И всеки цвят, и всеки клон
чело на слънцето поднесе.
Поле и лес и небосклон
се сляха във молитвен стон:
Христос възкресе!*

*Кънти съзвучен благослов
и дух пробуден се унесе.
За правда жаден и любов
във светлий на живота зов:
Христос възкресе!*

РАН БОСИЛЕК ИДЕ МАЙ

*Сини, сини небеса
бели, бели дървеса!
И от китните им клони
цвят се рони, рони, рони.
Бръмнали пчели навън
над разцъфналия трън.
Пъстрокрили пеперуди
хвъркат палави и луди.
Славей глас извил в гората.
Със тревите и цветята
вятърът засмян играй.
Иде, иде весел май!*

ЧИЧО СТОЯН ИМЕТО НА МАЙ

*Месеците зимни, летни
се събрали на съвет —
себе си да наименоват,
та в света да има ред:*

*Януари, Февруари,
Март, четвъртият Април,
а пък петият, немирник,
във цветя се цял обвил.
Та извикали неволно:
— Хубавец е! — м, м, м!
Миризмата му: ай, ай, ай!
И от „м“-то и от „ай“
съчетали име: Май!*

ЧИЧО СТОЯН МАЙ

*И в полето, и в гората,
вред се зеленей,
а отгоре на липата
славей сладко пей.*

*Сладко пее и нарежда,
сякаш че ни дума,
че през май се всичко кити
с цветове и шума.*

*Че през май е всичко радост
и най-сладка песен —
и света направи Господ
да стане чудесен!*

ИВАН ВАЗОВ СЛАВЕЙ

*Пей ми, славейо чудесни
пей да те послушам аз.
Любя твойте сладки песни,
любя звънкия ти глас.*

*Колко пъти съм се гушил
сам из китните гори,
и гласът ти аз съм слушал,
що извиваш от зори.*

*Пей, напей се ти на воля —
ти си на певците цар;
само не плаши се, моля,
аз на птички съм другар.*

СВЕТИ ГЪОРГИ НАРОДНА ПЕСЕН

*Излязъл ми Свети Гьорги
да обхожда посевите:
зимницата, летницата.
Обходил ги и си тръгнал.
В зеленото равно поле
го срещнала сура ламя,
опашата със три глави.
Провикнал се Свети Гьорги:
— Назад, назад сура ламя!
А ламята не го чула.
Разсърдил се Свети Гьорги,
чче извадил остра сабя,
отсякъл и дор три глави,
че потекли дор три реки:
първа река жълто жито,
втора река руйно вино.
Хайде жито — по орачи,
по орачи и копачи.
Хайде вино по лозари,
прясно мляко при овчари.
Наздраве ти, Свети Гьорге!*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ГЕРГЬОВСКА ПЕСЕН

*Хубав Гьорге, цветен Гьорге!
Кой ти каза, кой ти рече,
като лани пак да дойдеш?
Отговаря хубав Гьорге:
— Мен ми рече ден Великден!
— Цветен Гьорге, мили Гьорге!
Скоро бързай да ми дойдеш,
а по тебе трева, шума.
По тревата овчарите,
по овчари сиво стадо.*

ДОРА ГАБЕ ГЕРГЬОВСКО АГНЕ

*Агънца мънички,
агънца чудесни,
ще ви пеем скоро
на Гергьовден песни.*

*Свеци на рогцата
и венци на шии,
в черква ще ви гледат
всичките светии.*

*Ще ви чакат горе
ангелите Божии
и тревница прясна
всяко ще ви сложи.*

*От нас ще речете
много, много здраве,
дано никой ангел
да не ни забрави!*

РАН БОСИЛЕК НА ГЕРГЪОВДЕН

*Батко люлчица направи
да се люшкаме за здраве.*

*Люшкай, люшкай! Аз летя
ту надолу, ту нагоре.
Дървесата се въртят,
нещо вятърко говори.*

*Люшкай, люшкай! По-нагоре,
чак до слънчовите двори!
Че там златни слънчица
срещат палави деца,
златни ябълки им дават,
с мед и масло ги гощават.*

*Люшкай, люшкай! Аз летя
чак до ведри небеса.
Мед и масло, и цветя
и на теб ще донеса!*

*Батко люлчица направи
да се люшкаме за здраве.*

СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ БЪЛГАРСКИ ВСЕУЧИЛИЩЕН ХИМН

*„Върви, народе възродени,
към светла бъднина върви,
с книжовността, таз сила нова,
съдбините си ти поднови!*

*Върви към мощната Просвета!
В световните борби върви,
от длъжност неизменно воден —
и Бог ще те благослови!*

*Напред! Науката е слънце,
което във душите грей!
Напред! Народността не пада
там, дето знанъето живеи!*

*Безвестен беше ти, безславен!...
О, влез в Историята веч,
духовно покори страните,
които завладя със меч!...“*

*Тъй солунските двама братя
насърчаваха дедите ни...
О, минало забравимо,
о, пресвещени старини!*

*България остана вярна
на достославний тоз завет —
в тържествуване и в страдание*

извърши подвизи безчет...

*Да, родината ни години
пресветли преживя, в беда
неописуема изпадна,
но върши дългът се всегда!*

*Бе време, писмеността наша
кога обходи целий мир;
за все световната просвета
тя бе неизчерпаем вир;*

*бе и тъжовно робско време...
Тогаз Балканский храбър син
навеждаше лице под гнета
на отоманский властелин...*

*Но винаги духът народен;
подпорка търсеше у вас,
о, мъдреци!... През десет века
все жив остана ваший глас!*

*О, вий, които цяло племе
извлякохте из мъртвина,
народен гений възкресихте —
заспал в глубока тъмнина;*

*подвижници за права вярна,
сеятели на правда, мир,
апостоли високославни,
звезди върху Славянски мир,*

*бъдете преблагословени,
о вий, Методий и Кирил,
отци на българското знание,
творци на наший говор мил!*

*Нека името ви да живее
във всенародната любов,
речта ви мощна нек се помни
в Славянството во век веков!*

Русе, 1882, априлий 15

[сп. „Мисъл“, 1892, кн. IX–X]

ЦАНИ ГИНЧЕВ КИРИЛ И МЕТОДИЙ

*Слава вам, творци велики
на славянското писмо.
Вий очите ни разкрихте
за наука и добро.*

*Славим, славим паметта ви,
братя просветители,
на славянските народи
първите учители.*

*Имената ви свещени
векове покриват с чест.
Ние, всичките славяни,
с песни ще ви славим днес.*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ НА КИРИЛ И МЕТОДИЙ

*О, учители-творци,
смели войни и светци,
ний с цветя, цветя безчет
китим образа ви свет.*

*Чутни Солун ви роди,
вие бяхте две звезди,
а над нашата страна
бе безбродна тъмнина.*

*Вий запалихте лъчи,
вий ни дадохте очи,
пратихте ни братски зов,
пратихте ни благослов.*

*Слава, слава пеем днес,
вечна слава вам и чест,
ние вием днес венци
вам, о, войни и светци!*

ЦВЕТАН АНГЕЛОВ

БУКВИ

*Буквите като дечица
тичат, скачат в надпревара:
ту се хващат за ръчица,
ту се крият из буквара.
Не играйте днес на жмичка,
мои буквички добри!
Ще ви събера самичка,
ще ви преброя дори.
Зная: всичките сте трийсет!
К, не крий се!
М, не крий се!
Я, елате най-отпред,
под големия портрет.
С вас започват имената
на двамина славни братя.
КИРИЛ и
МЕТОДИЙ с вас
искам да напиша аз.*

ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ КАПЧИЦИ ДЪЖДОВНИ...

*Капчици дъждовни
падат от небето —
и орачу трепна
радостно сърцето.*

*Чу той техний говор
с ветреца пролетен
и на ранний посев
поздрава приветен.*

*И в мечти честити
видя той отрано
в златен клас израсло
зърното посяно.*

*И кръстци, и снопи —
дар за труд грижовни...
Святи, благодатни,
капчици дъждовни!*

ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ

ПЕПЕРУДА

*Пеперудо, летуго!
Пеперуда летяла
и богу се молила —
дай ни, боже, дребен дъжд,
да поникне жито, ръж.
Дай ни, боже, росица,
да навадим пшеница,
да направим колаци,
да нахраним сираци.*

ОБЛАК СЕ ВИЕ НА СИНЕ НЕБЕ...
БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПЕСЕН

*Облак се вие на сине небе,
нека се вие, дано се свие,
дано се свие, та да завали,
да завали летен дъждец,
да се роди жито, просо...*

ПЕПЕРУДА ЛЕТЕЛА... БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПЕСЕН

*Пеперуда летела,
над вода се метала
и се Богум молила:
— Дай ми, Боже, дребен дъжд!
Да се стори житото,
по житото ечемика,
по ечемика просото:
от класеца килото,
от лозата ведрото.
Дай ми, бульо, ситото,
да ти ѝ сита годината!*

НИКОЛА ФУРНАДЖИЕВ

ЛЕТЕН ДЪЖД

*Тъй се случи, че след пладне
над полето изведнъж
току гледаш, че е паднал
краткотраен летен дъжд.*

*Смаяни стоят житата,
стихва каменния път,
а струите сред листата
на тополите шумят.*

*Но и час не продължава,
полудява малко тук
и дъждецът отшумява
подир облака на юг.*

*Пее птица в храста мокър,
грее всеки негов лист,
пак полето е широко
под изчистената вис.*

*Дъжд полезен, дъжд чудесен
за цветенца и треви,
капката ти като песен
в ширинето ни звъни!*

*Често падай на земята,
влагата си ти ѝ дай,
та земята цяло лято
все зелена да сияй!*

АТАНАС ДУШКОВ ВАКАНЦИЯ

*Ето че измина
старата година.
Ще се разделим
с тебе, клас любим!*

*Като малки птички
трудихме се всички.
Утре от зори
почваме игри.*

*Лятос на прохлада
в горската ливада
дружно ще вървим
да се веселим!*

*После двама с Петьо
в лагер край морето
ние ще се спрем
да се попечем.*

*А на есен
с песен
ще се срещнем с вас
в следващия клас!*

ЦВЕТАН АНГЕЛОВ

МНОГО СА

*Много са цветята
в юнските градини
алени, лилави,
жълти, бели, сини.*

*Много са децата
в мирен дом родени
бели, жълти, черни,
мургави, червени.*

*Ласкави цветари
гиздят градовете.
С обич те отглеждат,
всяко нежно цвете.*

*Смели хора бранят,
пъстрата ни чета.
Ние сме цветята
на една планета.*

ЛЕДА МИЛЕВА МОЯТА УЧИТЕЛКА

*Когато за пръв път страхливо
аз в класната стая надникнах,
тъй ласкаво ти ме погали,
че в същия миг те обикнах.*

*Когато с несръчните пръсти
се мъчех да пиша с мастило,
ти, сведена кротко над мене,
ми вдъхваше вяра и сила.*

*С тебе разбрах, че щом учиш,
урокът е винаги лесен,
че винаги трябва да бъда
с другарите искрен и честен.*

*Научи ме ти да обичам
от ранните детски години
горите, полята — и всичко,
което наричам „родина“.*

*Аз много неща ще забравя,
но теб ще забравя ли? — Няма.
В сърцето си твоето име
до името пазя на мама.*

ДОРА ГАБЕ НА УЧИТЕЛЯ

*Ти ни отвори очите,
ти ни отвори сърцата,
ти ни научи да бъдем
верни другари и братя.*

*Даде ни ти обичта си,
радостна, светла, честита,
ний ще я вземем и сложим
вътре, в сърцата ни скрита.*

*Като останем без тебе,
в пътя без твойта закрила,
тя ще ни бъде водача,
твоята обич най-мила.*

*Сбогом, учителю скъпи!
И лудините прости ни.
Твоите думи, съвети,
ние ще помним с години!*

АТАНАС ДУШКОВ

ПОСЛЕДНИЯТ ЗВЪНЕЦ УДАРИ

*Последният звънец удари.
И ние сме на крак.
Стои сред весели другари
учителят ни драг.*

*И книгите ни върху чина
отдъхват този час.
Свърши учебната година,
завърших я и аз.*

*Любимата ни класна стая
от гласове ехти.
Дойде на ученето края,
започват веселби.*

*И песента като орлица
отново ни събра.
Настъпват вече дни, дечица,
за отдих и игра.*

*Едни ще идат край морето
и ще издигнат стан,
а други — дружно по полето
и китния Балкан.*

*А щом наесен, обгорени,
звънецът ни сбере,
отново бодри, закалени
ще учим по-добре.*

ПРЕТЪРКУЛВАНЕ

*Славей сладкопоен, славей ранобуден,
наближават вече дните сенокосни —
събуди ме утре в здрача изумруден,
та да се търкулна пръв в тревите росни.*

*Знам ли кой ме вика, лик над мен надвесил:
жаждата за път ли, жаждата за вис ли;
или е лазурът — да съм с поглед весел,
или е росата — да съм с чисти мисли?*

*Ах, росата бистра, дето все люлее
в сините си капки слънце, злак и птици;
дето все ме учи — сутрин като нея
слънцето да нося в своите зеници...*

НИКОЛАЙ ЗИДАРОВ

ЕНЬОВДЕН

*Ой, Еньо, Еньо, с енювче цвете
цѣфти земята, жетвата свети;
плетем, запели в мащерки
гъсти,
венчета пѣстри с дѣхави
прѣсти:
да бъдем здрави — здравец сме
сплели,
от лайка мели — да сме по-бели;
от две лалета — дваж по-засмени
и от три ружии — триж
по-червени...
Ой, Еньо, Еньо, с енювче цвете
цѣфти земята, жетвата свети.*

РАН БОСИЛЕК ОБИЧАМ, ГОРО, ОБИЧАМ

*Обичам, горо, обичам
твоите буки зелени,
твоите води студени,
твоите прохладни поляни,
твоите цветя засмени,
твоите овчари сърцати,
твоите певци крилати,
твоите шумливи потоци,
потоци и водоскоци.
Но най-обичам, горо ле,
твоите ягоди червени,
що на трапези зелени
ти от сърце ни раздаваш
и с тях ни сладко гощаваш.*

ВЕСЕЛИН ХАНЧЕВ

РУЖИТЕ

*Ето ги ружите, ружите росни.
Всяка — с гердан от сребро.
Вятъра весело щом ги докосне,
люшват край мене хоро.*

*Свирят им с медени свирки пчелите,
тежки от златния прах,
и пеперудите, слезли в тревите,
кърпи размахват край тях.*

*Ето ги ружите — в кръг наловени,
с румени, с бели страни.
Сякаш момичета махат край мене:
— Тичай! До нас се хвани! —
Махат ми с китки моми и свирачи:
— Тичай! Хвани се до нас! —
Слънцето лепне по моите клепачи.
Тичам към ружите аз.*

ГЕО МИЛЕВ В ГОРАТА

*В горите, в горите, в горите зелени,
ах, знам —
тъй много цветя има там,
къпинки и дренки, и гъбки червени,
и птички, и песни,
и ягоди пресни —
тъй много, тъй много са там!*

*Вървете да идем, да идем! Вървете —
Ура!
В зелената хладна гора...
И там до насита цветя вий берете
и черни къпини,
и сладки малини —
в зелената хладна гора!*

РАН БОСИЛЕК ЗЕЛЕН ЗДРАВЕЦ

*Песен пее малка птичка
на вейчица в горичка:
— Волно весело живея,
цял ден пея, пея, пея.*

*Пеперудка отговаря:
— Аз си хвъркам и играя,
със тревите и цветята
по горите и полята.*

*Виком виква зелен здравец:
— Аз не пея, не играя.
В бедни хижи и палати
нося свеж дъх от дъбрави.*

*Дядо Господ ме изпрати
да разнасям свидно здраве,
че без здраве няма песен,
ни игри, ни свят чудесен!*

ЦОНЮ КАЛЧЕВ ПО ЖЪТВА

*Сладкопойна чучулига
над полето се издига
и с разперени крилца
литна долу над селца.*

*До градинки се снишава,
над къщята приближава,
над орачи с ясен глас
дума, миличка, тогаз:*

*— Хей орачи работливи,
погледнете ваште ниви,
клас навел е стъбълца,
пълен с хубави зрънца.*

*И не стойте, сиромаси,
ни минута у дома си,
а далеч от всяка скръб,
лъскав наострете сърп,*

*та нивята пожънете,
златно зрънце приберете —
ни един не знай от вас,
що го чака тук до час.*

ПОХВАЛИЛА СЕ НЕВЯСТА БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПЕСЕН

*Пофалила се невяста
пред девера си Стояна:
— Каква съм бърза жътварка,
жътварка и песнопойка —
де има нива голяма,
да жъна, да са нажъна,
да пея, да са напея!
Де я зачу свекър ѝ:
— Булне, снахо хубава,
аз имам нива голяма
с девет е рала орана,
със сто е кила засята.
Ако я за ден пожънеш,
ще ти харижа, харижа
най-мъничкото сандъче
със това тежко имане!*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА

ЛЯТО

*Няма облаче в небето,
ясно, топло лято.
Нивите узрели светят,
сякаш чисто злато.*

*И сред тях жътварки жънат,
с кърпи забрадени,
в житото до пояс тънат,
весели, засмени.*

*Цял ден жънат те и пеят
песни на припявки,
класовете се люлеят
в техните задявки.*

*А отгоре във небето
леко се издига
и трепти, трепти с крилете
малка чучулига.*

СТИЛИЯН ЧИЛИНГИРОВ В ПЛАНИНАТА

*Да отидем в планината!
Стига в този душен град!
Там — простори необятни,
тишина и благодат.*

*Там поточето игриво
сред цветята лъкати.
Чудни приказки гората
непрекъснато шепти.*

*Тамо върхове, падини
Бог е щедро наспорил.
Кът за отдих, кът за радост,
вечно свеж и вечно мил!*

*Да отидем в планината!
Тук е задуха и пек.
От чукарите високи
да погледнем надалек!*

ВАСИЛ ИВ. СТОЯНОВ

ЛЯТО

*Дойде лято. На небето
слънцето припече,
над земята маранята
леко тръпне вече.*

*Чучулига се издига,
кукувица кука,
а светулка, като булка
гиздава, блещука.*

*Ей жетварки с паламарки
морни жънат нива
и косачи, и копачи
буен пот облива.*

*А на сянка сред полянка
тук стада пладнуват,
там децата из реката
къпят се, лудуват.*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ

МОМЧЕ И ПЧЕЛА

— Чук-чук! Де ли се е скрила?

Хей, пчелице лекокрила!

— Кой на портичката чука?

Махай се, момче, оттука!

— **Моля те, недей ме връща!**

Дай да видя твойта къща!

— Надникни, момченце мило,

но помни че имам жили!

— **Хей, пчелице тъмноглава,**

кой ти тия питки дава?

— Меся си ги аз самата

от прашеца на цветята.

— **Ой, пчелице с дрешки златни,**

кой ти тоя мед изпрати?

— **Мойта майчица, момченце,**

ме събужда със звънченце.

Аз се вдигам начаса̀,

па измия се с роса,

грабна в миг паничка злата,

литна с песен над полята.

От горичка на горичка,

от градинка на градинка,

от цветенце по прашенце,

от лехичка по паничка,

от полянка по гаванка —

*тѣй минавам си навред
сбирам си прашец и мед.*

АНА АЛЕКСАНДРОВА ЕХ, ЧЕ ЛЯТО!

*Пясъкът ме пари — все не мога боса...
С моите другари кофичките нося.
Трябва ни водица — правим крепост славна!
Бързайте, дечица, трудим се отдавна!*

*Ала щом изсъхна, пясъкът се срина.
Тягостно въздъхна наша дружина.
Времето е скъпо, трябва да решим:
Нека се окъпем! После ще строим.*

*Вихрено цамбурна детското ни ято.
С пояса се гмурнах... Ех, че славно лято!
Весело се кискат на брега децата.
Махат, нещо искат, сочат над водата...*

*Даже и не питам! Правя въртележка,
но защо ли ритам със краката тежко?
Само за минутка сетих се... Кога ли
влязла бях обута с новите сандали!*

КИРИЛ ХРИСТОВ

ОБЛАК

*Облаче крилато
по небе лети,
бисерно, пернато
облаче блести.*

*А горите жадни
с трепет го следят —
няма ли да падне
дъжд и тоя път?*

*Гледай! Изгоряха
билки и цветя,
ручеи запряха,
славей отлетя...*

*Спира се тогава
облака и в миг
той се отзовава
на сърдитий вик —*

*гръм земя затресе,
мръкна изведнъж,
облак се надвеси,
рукна порой-дъжд.*

*И из планината
бликват пак води —
и във миг гората
пак се подмлади.*

ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ

НИВА

*Ниво, моя ниво,
нива златолива,
зрееш ти на слънце,
клас ти се налива.*

*А по теб от вятър
както в сине море,
бранове се килкат,
ходят на просторе.*

*И над тебе с песен,
вий се чучулига,
горе чер и грозен
облак се въздига.*

*Зрееш ти и спееш,
клас ти се налива,
хорски тежки грижи
ти не знаеш, ниво.*

*О, разкарай, ветре,
облак градобитен,
запази ти, боже,
нива с плод ѝ житен!*

ДОРА ГАБЕ ПИСМО

Писмото е най-голямата радост. Не знаеш какво има в него и умираш от нетърпение да го отвориш. А като го прочете така, вече знаеш, че баба ще дойде на гости от Лясковец. А то значи: пълна кошница с черешки, пресни наденички (много обичам наденички), баница и сушени сливи с орехи вътре. То значи още: приказчици. Ох, бабините приказчици! Нямаме търпение да си легнем рано, баба да седне до леглото и да разправя. Само малкото ми братче, като каже: „Знам тази приказка“ — и заспива. И аз я знам. Слушала съм я от мама и от леля и пак не мога да се наситя на „Житената питка“. Колко пъти баба я разправя, все си променя гласа, сякаш друга приказка разказва. А най-обичам, когато баба сбърка и аз я поправам!

Сега писмо на баба, че я чакаме с нетърпение. А през лятото ние ще ѝ отидем на гости.

Колко ще се радва баба на писмото!

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА ПРЕЛЕТНИТЕ ПТИЧКИ

*Прелетните птички
с врабчо се сбогуват
— Сивичко другарче,
сбогом! Не тъгувай!*

*Пъстрият синигер,
лакомата врана,
сипката, кълвача,
тука ще останат!*

*Маха им с калпаче
в клоните врабчето:
— Чик-чирик! На слона
поздрави носете!*

ДИМИТЪР ПАНТАЛЕЕВ ИСУСОВА МАЙКА

*Във ъгълчето над кревата,
от стария наш иконостас,
Исусова майка свята
денем и нощем бди над нас.*

*Тя ни дарява здраве, сила,
смиреност, кротост, доброта,
от злото черно ни закриля —
а в зло е потънал света.*

*Най-чиста радост ний изпитваме,
щом всяка привечер със глас
шептиме Божата молитва
пред стария иконостас.*

ЕМАНУИЛ ПОПДИМИТРОВ

СБОГОМ, ЛЯТО

*Лятото отмина
с ален мак в косата,
с тежък сноп на рамо,
с огнен сърп в ръката.*

*Слязоха в полето
стада руйни, гойни.
Сбогом, жарко лято,
сбогом, птички пойни!*

*Никне по ливади
минзухарът бледен —
той е сред цветята
тъжен цвят последен.*

*Ето, есен иде
в дреха златошита,
на глава с корона,
от лозини вита.*

*Кошница тя носи
в ръцете си бели —
с ябълки червени
с гроздове узрели.*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА ТРИ МЕЧЕТА

*Тръгнали за боровинки
три мечета сам-саминки.
Пълни кошнички набрали
и на всичките раздали:
кому двенки, кому тринки
зрели, сочни боровинки.
На щурчето — със паничка,
че е весело, добричко,
че им свири песенчица
за хорце и ръченица!*

МЛАДЕН ИСАЕВ

ГОРСКО ЮНАЧЕ

*През гората гордо крачи
малко весело юначе,
хем си крачи, хем си пее,
та гората чак люлее:*

*— Где сте, горски зверове,
тук юнакът ви зове,
който е юнак роден,
да излезе срещу мен!*

*Чу го Заю, не дочу,
на петичките си плю —
тръни, суша и вода
как прескочи — не видя.*

*Вълци, язовци, лисици,
буболечки, мишки, птици —
всичко живо в гъсталака
се изплаши от юнака.*

*Само Меца от леса
отговори на гласа:
— Хей, ти мъничко юначе,
с черно рунтаво калпаче*

*зная, че не си ни враг
щом без пушка идеш пак!
Хей ти мъничко момче,
с твойто весело гласче!*

*Трепна черното калпаче,
но нали си бе юначе,
и момченцето в леса,
пак подкара песента...*

ЗАЩО НЕ БИВА СЛЪНЦЕТО ДА СЕ ЖЕНИ БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПРИКАЗКА

Слънцето искало да се ожени и отишло при бога да иска разрешение:

— Искам да се оженя, Господи — казало то, — бива ли?

Едно време Дяволът бил като ортак на бога и работели заедно. Но когато дядо Господ заженил слънцето, поканил всички на сватба, само забравил за Дявола. Разсърдил се той, яхнал един заек и хукнал да бяга. Дядо Господ се сетил какво е направил и пратил една пчела да разбере какво е замислил Дявола. Тя се тикнала в калпака и чула как Дявола нарежда ядосан: „Как не се сеща дядо Господ, че като ожени слънцето, ще се народят слънца и ще изгорят земята. То сега е едно, че пак суша и жега, пък като станат много, съвсем.“

Чула пчелата и отърчала при дядо Господ, обаче Дяволът я видял и погнал. Тя бяга, той подире ѝ, мъчил се да я удари с една пръчка, замервал я с камъни, обаче тя успяла да се измъкне. Отишла при дядо Господ съвсем опърпана и му казала какво чула. Дядо Господ веднага спрял сватбата, а на пчелата рекъл: „За награда от днес ти ще даваш най-сладкото и хубаво нещо на земята.“

Дядо Господ, че е господ се допитва, камо ли човек да не се учи цял живот.

ЕМАНУИЛ ПОПДИМИТРОВ

СЕЯЧ

*Рано сред полето
млад сеяч застана,
помоли се кротко
и да сей захвана.*

*С пълни шепи хвърля
той зърната златни,
жадно ги поемат
ниви благодатни.*

*Редом на широко
сей, сеячо, семе,
че в земята влажна
плодна сила дреме.*

*Труд те чака днеска,
работа усилна,
но ще бъде лятос
жетвата обилна...*

ДОРА ГАБЕ ВЕСЕЛА ЕСЕН

*Как да не се радвам,
че вече е есен,
как да не я срещам
весело, със песен.*

*Всички я одумват
и я мразят всички
и от нея бягат
прелетните птички.*

*Само наште врани
и врабците сиви,
те стоят, не бягат
и не са страхливи.*

*Стъпваме по меки
листи във гората,
а пък тя е цяла
алена и златна.*

*А във къщи дюли,
ябълки с кошове,
сладко, мармалади,
за зимъс готови.*

*Да ядем наздраве
и да ни е сладко,
да е жива мама,
да са живи с татко!*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА РАБОТНО МОМИЧЕ

*Сутрин ставам рано
заедно със мама,
в къщи ѝ помагам,
масичката слагам!*

*Дворчето поливам,
беля и картофки,
радостно подскачам
с новите пантофки!*

*Чашките измивам
с малките ръчички
и от прах изтривам
всичките полички...*

*После се залавям
да чета саминка —
буквите познавам,
ако са с картинка!*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА НИЕ ПОМАГАМЕ НА МАМА

*Радостта ни е голяма!
Ний помагаме на мама!
Аз полчиките изтривам,
кака чашките измива...*

*Храним сивото козленце
с пресни букови листенца,
а и кравичката наша
водим честичко на паша!*

*Радостта ни е голяма!
Ний помагаме на мама!
Тя от двечките се хвали
и по бузките ни гали!*

ДОРА ГАБЕ МАЛКА БОГОРОДИЦА

На нашата малка княгиня Мария Луиза

*Малка Богородица
насън ме целунала
и на двете бузички
две трапчинки турнала.*

*В две трапчинки сладички
две усмивки легнали
и два реда зъбчета
като бисер грейнали.*

*А косите гладките
чисто злато сложила —
за мен Богородичка
много се тревожила...*

ЕМАНУИЛ ПОПДИМИТРОВ

ГРОЗДОБЕР

*С кошница в ръцете,
с весели лица
тръгнаха отрано
старци и деца.
Екнаха в лозята
песни, глъч и шум,
заскриптя колата
по широки друм.*

ЛЕДА МИЛЕВА ПЪРВИЯТ ДЕН

*Дали часовникът на Петльо е напред,
та рано вика той от всеки плет,
или избърза Слъчно отзарана
да се покаже румен от Балкана?*

*Дали нощес на всичките деца
пораснаха крилца,
та литнаха
като крилато ято?
Защо ли от прозорци и врати
за поздрав махат майки и бащи?
Защо градът е чист и пременен?
— За първия учебен ден!*

ИВАН ВАЗОВ

УЧИЛИЩЕ

*Детенце хубаво,
пиленце любово!
Къде под мишница
с таз малка книжица?*

*Отивам, бабичко,
макар и слабичко,
книга да се уча,
добро да сполуча.*

КАЛИНА МАЛИНА ПЪРВОКЛАСНИК

*Да си първокласник — то не е шега.
Колко много грижи имам аз сега!*

*По часовник ставам — времето следя.
Мирно на чина си трябва да седя...*

*Пиша, пиша букви и чета на глас,
и разказвам ясно, и внимавам в час...*

*Много, много грижи имам аз сега.
Да си първокласник — то не е шега.*

ЕЛИН ПЕЛИН

ПЪРВИЯТ УЧИЛИЩЕН ДЕН

*Лятото премина,
дойде есента,
утрото с усмивка
поздрави света.*

*Училищен звън
децата зове,
чуват се навън
вик и смехове.*

*В улиците бързат
весели деца
и радостно тупкат
малките сърца.*

*И скоро кат кошер
с работни пчелици
загъмжа школото,
пълно с ученици.*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА

ПЪРВИЯТ УЧЕБЕН ДЕН

*Голямата слънчева сграда
от нашата песен ехти,
училище почваме с радост,
с нови, прекрасни мечти!*

*Другарче с ръка загоряла
ми носи цветя от Пирин,
гласът на учителя гали,
достига последния чин...*

*След дългата лятна почивка
следиме урока в захлас,
другарска и топла усмивка
изгрява над целия клас!*

*За родния край всеотдайно
и сили, и труд ще дадем —
обичам, обичам безкрайно
в училище първия ден!*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА ПЪРВОКЛАСНИЦА

*Във тетрадката грижливо
буквите нарежда,
куклата нетърпеливо
чака и поглежда...*

*Котенцето се прозява,
мръщи си нослето:
— Кака вече ни забрави,
цял ден е заета!*

*А петлето кукурига,
перка със крилцата:
— Стига писа букви, стига.
Хайде на играта!*

ДОРА ГАБЕ МЪДРО И УЧЕНО

*Много му е драго,
много му е мило,
дето се облякло,
дето се измило.*

*Две очички светят
и косички гладки,
чантата догоре
пълна със тетрадки.*

*Нищо, че навън е
мокро и студено,
то си е на мама
мъдро и учено!*

ДОРА ГАБЕ МОЛИТВА

О, Дядо Господи,
от всички най-добър,
от всички най-голям!
Ти, дете си в небето сам,
а знаеш тук каквото става;
и слънцето отде изгрява,
и де звездичките се крият,
и как тревите сочец пият,
и разцъфтяват, и узряват!
Сега ме гледаш, Божичко, от там,
и знаеш днешния ми грях!
И ме е срам,
и ме е страх!
А мама рече: — Господ е добър,
на всички ни прощава!
Затуй Ти давам
сърцето си и двете си очички,
и двете си ръчички,
да Ти се молят да простиш
на всички братя и сестрички!
И татко да ми се не кара,
и мама да не плаче,
и баба да не е такава стара,
да няма вече по земята
ни едно сираче,
а пък уроците си утре да ги знам.
О, Дядо Господи,
от всички най-добър,
от всички най-голям!

РАН БОСИЛЕК СИРОМАШКО ЛЯТО

*Искам аз да ида
в слънчевите двори,
в приказките както
често се говори.*

*Слънчевата майка
там ще ме запита:
„Що дириш от Слънча
в есен мъгловита?“*

*— Диря, — ще ѝ кажа —
сиромашко лято —
за голи и боси
слънчевото злато!*

*И тя ще помоли
сина златоглави,
и бедняци клетки
той не ще забрави!*

И КОСЪТ ПОМАГА БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПРИКАЗКА

Дошла пролет. Лозари тръгнали да режат лозята. Повикали и коса да помага.

— Хайде, косе, да режем лозята!

— Сега не мога! — рекъл той. — Сега си правя гнезденце.

Дошло време лозето да се прекопае. Лозарите пак повикали на помощ косето, а то им отвърнало:

— Не мога. Сега мътя яйчицата си, трябва да ги топля, че да ги излюпя. Работа имам много.

Дошло време за връзване, косето пак не пожелало да помогне.

— Хайде, косе, да връзваме!

— Не мога — отвърнал косът. — Малки са ми пиленцата.

Узряло гроздето. Тръгнали лозарите да го берат.

— Хайде, косе, да берем грозде! — извикали му берачите на шега.

— Ей сега, ей-сега! — радостно извикал косът — Чакайте да повикам и малките да помагат!

Ала лозарите му рекли:

— Почакай, косе, почакай! Който не работи, не трябва да яде.

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА ДЯДО ЕЖКО

*Бърза вкъщи Дядо Ежко,
кошче натоварил тежко:
с грозде, с ябълки-сладкуши,
моркови и зрели круши.*

*Мармелад, петмез чудесен
ще приготви тази есен.
Сочни ябълки ще имат
ежковците цяла зима!*

*А за внучето игриво
носи книжка със картинки,
че е много паметливо —
ходи в детската градина!*

АНА АЛЕКСАНДРОВА

КЪСНА ЕСЕН

*Навярно натежали от позлата,
окапват на дърветата листата...*

*Гората, ах, горката — оголява,
без дреха мръзне, плахо се смълчава.*

*А хорът птичи? Може би замина,
или замлъкна — болен от ангина.*

*Разнася ехо съскащата песен
на злия вятър: есен, есен, есен...*

*Препускат гневно облаците сиви,
развели, разпилели тежки гривви...*

*А нивите сънуват: Иде зима.
Ще падне сняг. Кожух за тях ще има.*

ДИМИТЪР СПАСОВ

ЕСЕН В ГОРАТА

*Вятърко листи в гората пилей
Косето-Босето вече не пей —
с пойните птички отлитна на юг.
Есен е вече пристигнала тук.*

*Стихна шубракът, самотен и глух.
Зайко на припека кърпи кожух.
Меца захърка под стария пън,
сладък за нея е дългият сън.*

*Нека да вее и дъжд да вали,
нека се стелят в гората мъгли!
Зайко си има пак топъл кожух,
Меца ще спи под юрганче от пух.*

ВАЛЕРИ ПЕТРОВ

АХ, КОЛКО Е ХУБАВО...

*Ах, колко е хубаво! Листата са всички
сякаш от блокче за водни боички:
виж, ясенът, който цял в пламък червен е,
се моли на бука: — Дай жълто на мене!
А жълтия бук му отвърща: — Съгласен,
но дай ми ти първо червено от ясен!
И толкоз са пъстри и шарени всички,
че няма в боичките толкоз панички,
какви ти панички! — езикът ни даже
не може със думи докрай да изкаже
колко е хубаво!...*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ

ЕСЕН

*През градини лют и гневен бяга
Севернякът с дългата тояга.*

*Севернякът с калните цървули
де какво застигне, бий и брули.*

*Свърна там във белите тополи,
дето връх в небето са заболи —*

*стволи бие, златни листи рони,
златни листи от сребърните клони.*

*И остаха белите тополи,
и остаха, бедничките, голи.*

*Ей го после гневно пък забрули
сгушените зад копата дюли*

*и доде гневът му се насити,
станаха на циганки, горките.*

*Свела се е като мъченица
там сред двора старата черница,*

*а до нея клонестата круша
тихите ѝ жалби мълком слуша —*

*слуша и се в празно гняздо люлка,
като майка, като скръбна булка.*

ЦОНЮ КАЛЧЕВ СБОГОМ

*Капят горските листенца,
голи вейките стърчат,
вехнат билки и цветенца
и поточета мълчат.*

*Птичките са отлетели
вече в топлите страни,
по полята запустели
врани грачат сал едни.*

*Лютата слана попари
листа, билки и цветя.
Всичко живо, що завари —
клюмна, сви се, улетя...*

*Сбогом, билки и цветенца,
сбогом, лес, повехнал, драг!
Сбогом, птички и долченца,
чак до нова пролет пак!*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА ЧУКА ЗИМАТА НА ПРАГА

*Чука зимата на прага,
Любка кукличките стяга
със палтенца и терлички
и със топли ръкавички.*

*Дългоносото паляче
цял ден весело подскача:
— Идвай, Дядо Мразко, скоро,
трупай пухкав сняг на двора!*

*Ние вече сме готови,
имаме шейнички нови!
Ще те чакаме на прага —
толкоз, толкоз ни е драго!*

ЦВЕТАН АНГЕЛОВ ШАРО И ПЪРВИЯТ СНЯГ

*Тихо се сипе
първият сняг,
галено щипе
бузките пак.*

*Де е на двора
старият пън?
Снежко затрупа
всичко навън.*

*Плевникът има
снежен калпак.
Зимата блъска
къщния праг.*

*Шаро тревожно
тръска глава —
Как е възможно?
Що е това?*

*Шаро е още
малко кутре —
може ли Шаро
да разбере?*

*Колко си глупав,
Шаро, сега!
Колко страховито
гледаш снега.*

ЕЛИН ПЕЛИН

ЛИСТАТА

Една сутрин кичестата липа в гората се пробуди изтръпнала от студ.

— Какво ли е станало? — помисли тя и разгледа наоколо.

Първите лъчи на слънцето се мятаха през високите върхове и падаха върху гората. И цялата гора изглеждаше сребърна и блещеше, блещеше.

И листата на липата бяха сребърни и също блещяха.

Беше тихо, тихо. Нищо живо се не обаждаше. Само близкият поток шумеше и водите му бягаха надолу, бистри и студени.

— Какво има? — пошушна липата.

— Слана, студена слана падна нощес — обади се един лист. Той искаше да каже още нещо, но се отрони и бавно падна.

Липата чу въздишката му. Скоро след това падна друг лист. По него друг...

— Листенца, какво правите?... Стойте! Защо падате?

— Сбогом, сбогом, мила липо, наша родна майко — зашепнаха листата. — Есента е дошла вече. Нашият живот е свършен. Ние трябва да паднем, но в нашите пазухи ние отгледахме малки пъпки, пълни с живот. Те са облечени хубаво. Техните кафени люспички, макар и тънки, ще пазят сърцата им от студ и мраз. Те всякога ще бъдат готови за новия живот, който ще дойде с пролетта. От тях ще се развият нови листенца и ти пак цяла ще се облечеш с тях, стара майко. Сега сбогом! Сбогом!

— Сбогом! — пошушна липата.

И пожълтелите, попарени от сланата листи почнаха полека едно след друго да падат като златни птички около дънера на своята майка липа.

СПИ ПОД ХРАСТА ДЪЛГОУШКО... ПРИСПИВНА ПЕСЕН

*Спи под храста Дългоушко,
спят бързивите вранушки,
спят, отпуснали крилата,
птиченцата във гнездата...
Катеричките игриви
спят на клонките бодливи.
Спят вълчета,
спят мечета.
Спи хитрушата лисица,
спят послушните децица.
Тихо-тихо-тишина...
Спи и кръглата луна!*

ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ

ТАТКОВИНА

*Хубава си, татковино,
име сладко, земя рай,
сърце младо и невинно
за теб трепка, та играй.*

*Мили ми са планините
и на север, и на юг,
драги ми са равнините,
набраздени с нашия плуг.*

*На уста ми сладка дума —
ще да бъде този кът,
дето Дунав, Вардар, Струма
и Марица си текат!*

*Дор на небо ясно слънце,
дор на очи свят, живот,
ще обичам аз от сърце
таз земя и тоз народ.*

РАН БОСИЛЕК РОДНА СТЯХА

*Бяла спретната къщурка.
Две липи отпред.
Тука майчина милувка
сетих най-напред.*

*Тука, под липите стари
неведнъж играх;
тука с весели другари
скачах и се смях.*

*Къщичке на дните злати!
Кът свиден и мил!
И за царските палати
не бих те сменил!*

ИВАН ВАЗОВ

АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ

*Аз съм българче и силна
майка мене е родила;
с хубости, блага обилна
мойта родина е мила.*

*Аз съм българче. Обичам
нашите планини зелени,
българин да се наричам —
първа радост е за мене.*

*Аз съм българче свободно,
в край свободен аз живея,
всичко българско и родно
любя, тача и милея.*

*Аз съм българче и расна
в дни велики, в славно време,
син съм на земя прекрасна,
син съм на юнашко племе.*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ОБИЧАМ ТЕ, РОДИНО!

*Обичам те, родино, пролет
под накита зелен
и с първите цветя наболи
през първи слънчев ден.*

*Обичам те, когато лято
житата позлати
и жетва закипи в полята,
и морно дишаш ти.*

*Обичам те, когато есен
под бистър небосвод
събира плодовете с песен
работният народ.*

*Обичам те и зиме — бяла,
с дълбоки снегове,
когато пак си разцъфтяла,
но в снежни цветове,*

*когато, тиха и безбрежна,
до своето сърце
затопляш с майчината нежност
най-малкото зрънце.*

*Обичам те, родино моя,
и всеки ден и час
готов съм свободата твоя
да браня вярно аз!*

АТАНАС ДУШКОВ НАШАТА РОДИНА

*Нашата Родина е прекрасна!
Хлебородна — нашата земя.
В нея аз родих се,
в нея — расна,
песни пея, дишам и вървя!*

*Нашата Родина е свободна!
Животворни — нашите планини.
И горите —
като стражи родни
пазят нашите тучни равнини!*

*Нашата Родина е богата!
Всичко има,
всичко ражда тя:
нефт и руда, въглища и злато,
дивни рози, буйнали жита!*

*Топло грей над нас небето синьо.
Труд и смях,
където и да спрем.
Ние те обичаме, Родино,
и не ще те никому дадем!*

ЧИЧО СТОЯН ПРИ МАМА И ПРИ ТАТКО

*Колко мило, колко сладко
е при мама и при татко!
Те за нас се много трудят,
те за нас се рано будят.
Щом очите си отворим,
със кого ще заговорим?
С нашта мама, кротка, мила,
със зората подранила.
Тихо татко да събуди
да отиде да се труди —
да печели и набави
дрехи и обувки здрави,
и тетрадки, и писалки
за дечицата си малки...
Колко мило, колко сладко
е при мама и при татко!*

ИВАН ВАЗОВ

МОЛИТВА

*Дядо господи, прости ме,
моля ти се от душа,
с ум и разум надари ме,
да не мога да греша!*

*Запази ми ти сърцето
от зли мисли и неща,
всичко видиш от небето:
зло до мен недей праща!*

*Дай на мама, дай на тате
здравье, сила и живот,
мир, любов на всички братя
и добро на наш народ!*

СТОЯН ДРИНОВ БАЩИНА ОТМЯНА

*Що ми е жалба на сърце,
и жалба, майко, и рана,
да расна, да си порасна,
и голям, майко, да стана.*

*В равно Загоре да ида,
та на загорски пазари
сиви воловци да купя
със позлатени юлари.*

*Воловци в рало да впрегна,
зарана рано да стана,
да ора, майко, да сея,
и тебе клета да храня.*

*Що ми е жалба на сърце,
и жалба, майко, и рана,
да каже мало, голямо,
бащина мила отмяна!*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ ЗИМЕН СЪН

*Зимна вечер губер бял размята,
спи ми, малко зрънце под земята,*

*спи и слушай, как незнайни хали
свирят в мрака с ледени кавали.*

*Не тъгувай ти за ясно лято,
ни за ниви със коси от злато,*

*не тъгувай, че е заледено
твойто стръкче свежо и зелено!*

*Спи и слушай, спи и чакай в мрака
да пристигне с блага вест южняка —*

*и ще видиш, как ще пръпнат луди
пак пчелици, птички, пеперуди,*

*и ще видиш как на кон от злато
пак ще дойде огненото лято.*

ЧИЧО СТОЯН НИКУЛДЕН

*Намаляха доста
коледните пости.
Щом като Никулден
е дошел на гости —
сички да здрависа,
не само с шарана,
но и със покривка
бяла изтъкана,
да покрие вредом
лекичко земята
и от студ да пази
в нея семената
на цветя, на жито
и трева зелена,
та когато дойде
пролетта засмена,
та да я отмахне
със ръце си чисти
и постели своите
губери цветисти!*

ОТ БОГА РОДИЛА БЪЛГАРСКА НАРОДНА ПЕСЕН

*Я изгрей, изгрей, месечко,
месечко светлогрейничко,
ти като грееш високо,
високо още широко,
грееш ли вредом селата,
селата и градищата?
Я нагрей гора зелена,
сред гора има манастир,
сред манастира килия,
в килия Света Мария.
Тя е от Бога родила
мъжка е рожба добила,
три дни навън не излезе,
на четвъртия излезе.
С златен се ръжен подпира,
златно корито изнася,
пелени бели простира.*

НИКОЛА РАКИТИН

БЪДНИ ВЕЧЕР

*Ниското небе се мръщи,
спусна се мъглата димна.
Вечер бѣдна, вечер зимна,
шумно, весело е вкѣщи.
Разжарен пѣна светлее.
Кѣса, хвѣрля сам бащата
в огъня дрянови пѣпки
и гадае на децата.
Свири вятѣра в комина,
но дочува домакина —
тропа се на порти стари,
идат гостени безвестни,
носят светла радост с песни —
скѣпи гости — коледари.*

ЙОРДАН СТУБЕЛ СВЯТА НОЩ

*Нея ноц снегът валял, валял,
от снежинки пътят побелял.
Светили в гората посребрени
на елхата клоните зелени,
а на нея мънина, самичка,
чудна песен пяла Божя птичка:
„Нани, нани, моя рожба мила,
мама в пеленки те е повила,
на повои грей звезда-звездица,
грее твойта ангелска душица.
В ранина овчари бор набраха
и зелена люлка ти сковаха.
Света Петка ризка ти оплете,
все от злато и от снежно цвете.
А Света Неделя те люлее
и те милва, гледа и ти пее,
както пеят под стрехи, кошари
тази вечер гости коледари...“*

ДОРА ГАБЕ ЗВЕЗДАТА НА ИСУСА

*Три дечица си вървели
и звезда видели,
по-голяма, по-светлива,
също като жива.*

*Гледат сребро-посребрени
всичките пътечки,
а по тях се разпълзели
златни буболечки.*

*И децата стават злато,
а сребро — косите,
в ясната пътека ходят
и се чудят трите.*

*Там, където се допира
земята с небето,
ясната звездичка спира
и пада в полето.*

*Сребърният път отива
право до звездата,
като слънце греят в него
смаяни децата.*

*Те видели и познали:
Бог Исус се ражда,
а звездата, дето води,
пътя им обажда.*

*Затова е позлатила,
посребрила всички:
и пчелици, и мушици,
и цветя, и птички!*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ

ПИСМО

*Рано-рано отзарана
дойде Врабчо през Балкана
и донесе бърза книга:
„Дядо Коледа пристига!
Той в среднощ ще бъде тука,
той по портите ще чука,
ще изходи всички двори,
всички стаи ще отвори,
всеки дом ще благославя
със любов, имот и здраве
и без много шум и врява
ред поредом ще дарява:
на момиченцата малки —
буйки, кукли и дрънкалки,
на момченцата добрички —
книжки, чанти и шейнички!“*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

*Ангели в небето
за Христос — Детето
чудни песни пеят
и крила си веят.*

*От крила им бели
долу полетели
малки перушинки —
белите снежинки.*

*И земята цяла
цяла побеляла.
Радват се децата
тупкат им сърцата.*

*И запяват всички
с алени устички:
— Рождество Христово!
— Рождество Христово!*

ИВАН ВАЗОВ

КОЛЕДА

*Ой, Коледо, мой Коледо,
роди ми се божје чедо.
Кравай скача от полица
ври в котлето кървавица.*

*Запей, бабо, като лани,
весело на нас да стане:
ой, Коледо, мой, Коледо,
роди ми се божје чедо!*

КАЛИНА МАЛИНА ДЯДО КОЛЕДА ДОЙДЕ

Чук... чук... чук, чук, чук.
Дядо Коледа е тук —
до вратата ей го, чака
и с тояга трака, трака.

Стар е, бял е като сняг,
но на гости иде пак.
Подранил е като лани,
носи цял кош армагани.

Хвърляй, дядо, таз лула —
да го срещнем с мен ела!
Твоята лула е лоша,
има новичка във коша.

Хурката ти не преде,
бабо, остави я, де!
Дядо Коледа у нас е,
нова хурка ти донася.

А на мене, кой ли знай,
може би ще е кравай,
или носи питка сладка,
или молив и тетрадка.

Път пътува от зори —
бързай, бабо, отвори!
Иде много от далече
и отколе чака вече!...

Издание:

Празничен календар на българчето

ИК „Парнас“, Русе

Текст и съставителство: Надя Петрова, Пламен Абаджиев

Художник: Огнян Балканджиев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.